

LUONNONSUOJELULAIN 15 § 1 MOMENTIN 2 KOHDAN MUKAINEN PÄÄTÖS VALKOHÄNTÄPEURAN (TS. VALKOHÄNTÄKAURIIN) VÄHENTÄMISESTÄ ERÄILLÄ UUDENMAAN MAAKUNNAN LUONNONSUOJELUALUEILLA

Päätöksen sisältö

Päätös koskee liitteissä 1 ja 2 mainittuja Uudenmaan maakunnan alueelle sijoittuvia, Ympäristöministeriön asetuksella 333/2021 ja Valtioneuvoston asetuksella 332/2021 perustettuja luonnonsuojelualueita.

Päätöksen nojalla on sallittua:

- Valkohäntäpeuran metsästys tai ajo vuosittain 25.9.–15.2. välisenä aikana Ympäristöministeriön asetuksella 333/2021 perustetuilla luonnonsuojelualueilla liitteen 1A mukaisesti
- Valkohäntäpeuran metsästys tai ajo vuosittain 25.9.–15.2. välisenä aikana Valtioneuvoston asetuksella 332/2021 perustetuilla luonnonsuojelualueilla liitteen 1B mukaisesti

Tämän päätöksen perusteella tapahtuvaan pyyntiin valtion maalla tarvitaan lisäksi metsästyslain (615/1993) mukainen, joko vuokrasopimuksella tai metsästysluvalla myönnettävä metsästyoikeus (Metsästyslaki 45–46 §) sekä mahdollisesti tarvittava metsästyslain mukainen pyyntilupa.

Päätöksen voimassaolo ja nähtävilläolo

Päätös on voimassa 1.3.2022–28.2.2032. Päätös pannaan täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on nähtävillä Metsähallituksen pääkonttorissa (Ratatie 11, 01300 Vantaa) ja Metsähallituksen verkkosivuilla (www.metsa.fi). Päätös katsotaan tiedoksi annetuksi seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta Metsähallituksen verkkosivuilla.

Päätöksen perustelut

Päätöksen sisältämät luonnonsuojelualueet on perustettu Uudenmaan maakunnan edustavien soiden, lintuvesien, vanhojen metsien, lehtojen sekä rannikko- ja saaristoluonnon eliöstön säilyttämiseksi luonnontilaisena, ekosysteemien häiriöttömän kehityksen turvaamiseksi tai

ennalleen saattamiseksi, perinnemaisemien ylläpitämiseksi sekä retkeilyä, opetusta ja tutkimusta varten (332/2021:1§, 333/2021:1§).

Päätöksessä käsitellyillä luonnonsuojelualueilla ovat voimassa luonnonsuojelulain (1096/1996) 13–15 § mukaiset rauhoitusmääräykset. Luonnonsuojelulain 15.1 § kohdan 2 mukaan alueella voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta ja alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen luvalla vähentää vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetussa laissa (1709/2015) tarkoitettujen vieraslajien ja haitallisten vieraslajien sekä, jos laji on tullut liian runsaslukuiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi, muidenkin kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää.

Valkohäntäpeura on luokiteltu Suomen kansallisessa vieraslajistrategiassa (Maa- ja metsätalousministeriö, päiväys 15.3.2012) tarkkailtavaksi tai paikallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Tiheä valkohäntäpeurakanta voi olla haitaksi luonnonsuojelualueiden luontotyypeille ja uhanalaisille kasvilajeille valkohäntäpeuran aiheuttaman laidunnuksen kautta (Kunttu ym. 2022: Kauriiden vaikutus luonnonkasveihin – mitä tiedetään?, Lutukka 2/2021). Alueiden alkuperäisluontoon kohdistuvien vaikutusten ohella tiheä valkohäntäpeurakanta muodostaa uhkan liikenneturvallisuudelle.

Valkohäntäpeurakanta on kasvanut Uudellamaalla merkittävästi viime vuosina (Luonnonvarakeskus: Valkohäntäpeurakanta talvella 2020–2021), mikä näkyy edelleen mm. peurakolareiden lisääntymisenä (Uudenmaan ELY-keskuksen alueellinen hirvieläinvaaraselvitys 2019). Viimeisen arvion (Suomen Riistakeskus: Hirvieläinkantojen hoidon tavoitteet asetettu Uudellamaalla, 19.3.2021) mukaan valkohäntäpeuratiheys on kaikilla Uudenmaan hirvitalousalueilla pääkaupunkiseutua lukuun ottamatta tavoitetiheyttä korkeampi. Voimakkain tarve kannan harventamiselle on erityisesti läntisellä Uudellamaalla (hirvitalousalueet Uusimaa 1 & 2) sekä Suomenlahden rannikkovyöhykkeellä (Uusimaa 3), joilla tavoitetiheyden saavuttaminen edellyttää merkittävää saalismäärän nostoa. Peurakantaa voidaan rajoittaa ensisijaisesti metsästyksellä. Valkohäntäpeuran metsästys tapahtuu osana laajempaa kannanhoitoa, josta vastaa Suomen Riistakeskus (Metsästyslaki 26 §).

Valkohäntäpeuraa on metsästetty useilla asetuksien 332/2021 ja 333/2021 luonnonsuojelualueilla ennen niiden perustamista ja alueilla on voimassa olevia metsästysvuokrasopimuksia Metsähallituksen ja paikallisen metsästysseuran välillä. Metsähallitus katsoo, että valkohäntäpeurakantaa on, Uudenmaan valkohäntäpeurakannan koko, lajin vieraslajistatus sekä lajin potentiaaliset luontovaikutukset huomioon ottaen, perusteltua vähentää em. asetuksien mukaisilla luonnonsuojelualueilla myös tulevina vuosina.

Tämä päätös mahdollistaa luonnonsuojelualueiden käytön joko 1) valkohäntäpeuran ajoon, tai 2) valkohäntäpeuran metsästykseen liitteen 1 kohdeluetteloiden mukaisesti. Aluekohtaisessa lupaharkinnassa on huomioitu luonnonsuojelualueiden luontoarvojen ohella mm. alueen syrjäisyys (ts. sijainti suhteessa asutuskeskuksiin) sekä alueen mahdolliset virkistyskäyttöarvot ympäristövaliokunnan mietinnössä (YmVM 11/2010 vp) esitettyjen periaatteiden pohjalta.

Tehdyssä päätöksessä valkohäntäpeuran metsästys sallitaan yhtenäisillä metsä- ja suovaltaisilla luonnonsuojelualueilla, joilla on metsästyksen rinnalla vähän yhteensovittavaa ihmistoimintaa (ulkoilu, retkeily ym.). Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen metsästys uhkaa näillä alueilla luonnonsuojelualueiden suojeluperusteena olevia luontoarvoja ja metsästys aiheuta niillä merkittäviä yhteensovitustarpeita alueen virkistys- ja muiden käyttöarvojen kanssa.

Taajama-alueiden läheisyyteen sijoittuvilla tai retkeilykäytöltään merkittäville alueilla lupa rajataan ensisijaisesti valkohäntäpeuran ajoon, kuten myös mm. laajasti laidunnuksessa olevilla merenlahdilla ja kosteikkoalueilla. Metsähallitus katsoo, että valkohäntäpeuran ajo-oikeuden myöntäminen on em. alueilla mahdollista, jolloin alueita voidaan edelleen hyödyntää osana paikallista valkohäntäpeuran metsästystä eikä tehty päätös mm. aiheuta merkittävää metsästysalueiden pirstoutumista.

Alueille, joilla ei ennen luonnonsuojelualueen perustamista ole metsästetty tai ajettu hirveä tai valkohäntäpeuraa, ei poikkeuslupaa valkohäntäpeuran metsästykseseen eikä ajoon tällä päätöksellä myönnetä.

Arvio päätöksen mukaisen toiminnan vaikutuksesta Natura 2000 -arvoihin

Metsähallitus katsoo, ettei päätöksen ehtojen mukainen toiminta aiheuta merkittävää haittaa päätöksen kohteena olevien Natura 2000 -alueiden suojeluperusteena oleville luonnonarvoille, eikä siten vähennä alueiden Natura-arvoja.

Päätöksen ehdot

Alueilla on noudatettava tämän päätöksen ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä, siten kun ne on määritelty alueiden perustamisasetuksissa (332/2021, 333/2021).

Lupa ei oikeuta liikkumiseen luvassa mainituilla luonnonsuojelualueilla alueiden liikkumisrajoitusten ollessa voimassa, vaan poikkeaminen niistä edellyttää erillistä poikkeuslupaa.

Metsästyksessä tulee noudattaa metsästyslain (615/1993) määräyksiä sekä asetuksia, joita lain nojalla on annettu.

Tämän päätöksen mukaisesti tapahtuvaan pyyntiin valtion maalla tarvitaan lisäksi metsästyslain mukainen, joko vuokrasopimuksella tai metsästysluvalla myönnettävä metsästysoikeus (Metsästyslaki 45–46 §) sekä mahdollisesti tarvittava metsästyslain mukainen pyyntilupa.

Luonnonsuojelualueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Luonnonsuojelualueilla ei saa pystyttää ruokintakatoksia tai metsästystorneja, liikkua maastossa moottoriajoneuvolla eikä tehdä avotulta. Riistan ruokinta on kielletty. Avotulen saa tehdä tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa, käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta.

Metsästyksen järjestämisessä on huomioitava alueen muu mahdollinen virkistyskäyttö ja toimittava siten, ettei aiheuteta haittaa eikä vaaraa muille kävijöille. Ampumista retkeilyreittien tai retkeilyrakenteiden (rakennukset, rakennelmat) läheisyydessä tulee välttää. Ampumasektoreita määrittäessä tulee varmistua retkeilyreittien ja rakenteiden sijainnista eikä niiden suuntaan tule ampu. Ampuminen lähempänä kuin 150 metrin etäisyydellä mahdollisista rakennuksista, reiteistä vai virkistyskäyttörakenteista on kielletty. Luonnonsuojelualueelle ei saa jäädä toiminnasta jälkiä tai roskia.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Tämän päätöksen nojalla päätöksen haltijan on liikkua lupa-alueella toimittava siten, että se ei aiheuta häiriötä rauhoitetulle, uhanalaiselle tai erityisesti suojelulle lajille (LSL 39, 42, 47, 49 §:t).

Yhteyshenkilö(t)

Asko Ijas, puh. +358 (0)40 637 3901, sähköposti: asko.ijas@metsa.fi

Sovelletut oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (332/2021): 1–4 §
Ympäristöministeriön asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (333/2021): 1–4 §
Luonnonsuojelulaki (1096/1996): 13–15, 17, 38, 39, 42, 47, 48, 49 ja 65 §
Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015): 11, 16 §
Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019): 1–3 §
Metsästyslaki (615/1993): 6, 9, 17, 20, 26, 44–46 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21.1. ja 24.1

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta niin kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on esitetty liitteessä 3.

Vantaalla 16.2.2022

Esittelijä

Annukka Rasinmäki
Aluepäällikkö

Ratkaisija

Mikael Nordström
Aluejohtaja

LIITTEET

- Liite 1. Alueluettelo
- Liite 2. Kartat päätökseen kuuluvista alueista
- Liite 3. Valitusosoitus

Tiedoksi

Yleistiedoksianto

Metsästysseurat, joiden vuokraamia alueita päätös koskee

Päätöksessä lueteltujen luonnonsuojelualueiden sijaintikunnat

Uudenmaan ELY-keskus (kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi)

Uudenmaan luonnonsuojelupiiri (uusimaa@sll.fi)

Suomen Riistakeskus, Uusimaa (uusimaa@riista.fi)

Hämeen ELY-keskus (kirjaamo.hame@ely-keskus.fi)

Suomen Riistakeskus, Etelä-Häme (etela-hame@riista.fi)